

hvert Fald før Loven af 20de Februar 1875. Det gaar ud paa, at ved Udløbet af de Koncessioner, der ere meddelte før Loven af 20de Februar 1875, skulle de i disse omhandlede Anlæg med tilhørende Bygninger uden Vedtægter til vedkommende Eneretshaver og i forsvarelig vedligeholdt Stand overleveres til vedkommende Kommune som Ejendom, naar der mellem Kommunen og Staten opnaas Overenskomst derom. Forholdet er jo paa dette Punkt saaledes, at Staten har Ret til at overtage det hele Anlæg vederlagsfrit og i forsvarelig vedligeholdt Stand. Jeg ønsker, at denne Ret skal overgaa til Kommunen, og at det maa blive Genstand for en Forhandling mellem vedkommende Kommune og Staten, paa hvilke Betingelser Overdragelsen skal kunne finde Sted. I Virkeligheden er det altsaa ogsaa de bestaaende Forhold, jeg her holder paa. Forfælleren er kun den, at medens der ifølge Lov af 1862 gives Staten Ret til at overtage disse Anlæg, og ifølge Lov af 1875 gives Kommunerne Ret til at overtage andre Anlæg, mener jeg, at Retten i alle Tilfælde skal kunne gaa over til Kommunen, naar der mellem Stat og Kommune træffes Bestemmelse om, paa hvilke Betingelser Overdragelsen skal finde Sted. Det næste Spørgsmaal er dette: naar der nu ikke opnaas en saadan Overenskomst! Da skal Forholdet være dette, at Staten kan enten forlange Sporet fjernet, Gaden eller Vejen istandsat for Eneretshaverens Regning, eller fordre sig hele Anlægget vederlagsfrit overdraget som Ejendom i forsvarelig vedligeholdt Stand og enten selv forsvarelig Driften eller overlade dens Forrettelser til andre. Her har Staten altsaa Valget; hvis Overenskomst ikke kommer i Stand med vedkommende Kommune, kan den vælge, enten den vil have Sporet fjernet og Gaden eller Vejen istandsat, eller den selv vil overtage Driften eller overlade den til andre. Det er i Virkeligheden ogsaa de bestaaende Forhold, der her omhandles, idet det jo maa forudsættes, at naar Staten har Ret til at overtage Anlægget, har den ogsaa Ret til at drive det eller overdrage Driften til andre. Jeg mener altsaa ikke, at der skal være Tale om en Forlængelse af de private Koncessioner; skulle private drive Sporveje, efter at Koncessionerne ere udløbne, vil det ske paa den Maade, at de forpagte dem af Kommunen eller eventuelt af Staten, hvis det er Staten, der overtager dem. — Endelig er der ogsaa en Bestemmelse i dette Vædringsforslag, som jeg omtalte før, at naar en saadan Overtagelse har fundet Sted, har henholdsvis Staten og Kommunen Ekspropriationsret til Driftsmateriellet og Ret til at fort-

sette Driften, uden at behøve nogen Fornyelse af Eneretten. Jeg har allerede omtalt dette Spørgsmaal under det foregaaende Vædringsforslag, og jeg skal derfor ikke komme ind paa det nu. — Endelig er der Spørgsmaalet om, hvorledes Forholdet skal være, naar flere Kommuner ere interesserede i et Sporvejsanlæg, og altsaa have Ret til at overtage det. Der kan da opstaa Meningsforskelligheder mellem Kommunerne, og jeg har tilladt mig at foreslaa, at Spørgsmaalet i saa Fald skal afgøres af Indenrigsministeren. Det bliver altsaa i Fremtiden Ministeren for offentlige Arbejder, der vil komme til at afgøre, hvorledes Forholdet skal afgøres, naar vedkommende Betænkning er indhentet. Jeg har i flere af de bestaaende Koncessioner set, at man har en lignende Bestemmelse om, hvorledes Forholdet skal ordnes, naar en Kommune vil overtage Driften af en Sporvej, og der er flere Kommuner interesserede deri, der ikke kunne blive enige. Det er da ordnet tilnærmelsesvis paa den Maade, der her er foreslaaet.

Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale de af mig stillede Vædringsforslag. Jeg tror nu, at jeg har motiveret min Tanke med at stille dem og haaber, at det høje Ting vil slutte sig dertil, saaledes at de kunne blive vedtagne.

J. Pedersen: Jeg skal tillade mig med nogle faa Ord at anbefale det af et Flertal stillede Vædringsforslag under Nr. 11. Som det allerede er fremhævet af de to ærede foregaaende Talere, indeholder Loven af 23de Januar 1862 den Bestemmelse, at for saa vidt der gives Koncession paa et Sporvejsanlæg paa over 20 Aar, kan det kun ske paa det Vilkaar, at det hele Anlæg ved Koncessionstidens Udløb uden Godtgørelse afleveres til Staten. I Henhold til denne Lov er ogsaa denne Bestemmelse kommen ind i de Sporvejskoncessioner, som ere givne i Tidsrummet mellem 1862—1875, da vi fik en ny Lov om dette Emne. Den paagældende Bestemmelse er i sit Tid sat ind i Loven af dette Ting; i Forslaget, saaledes som det blev forelagt af Indenrigsministeren i Efteraaret 1861, fandtes den ikke. Det oprindelige Forslag gif nemlig kun ud paa, at Ministeren skulde være bemyndiget til at meddele saadanne Koncessioner for et Tidsrum af indtil 20 Aar, men det paagældende Udvalg, som havde med Sagen at gøre, mente, at det var rigtigere at give Koncessionerne noget længere Varighed og saa paa den anden Side at forlange, at naar Tiden udløb, skulde det